ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 14.10.2021 г.
COM(2021) 633 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно дейностите и консултациите на координационната група за борба с изтезанията, посочена в член 31 от Регламент (ЕС) 2019/125 относно търговията с някои стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел изпълнение на смъртно наказание, изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отношение или наказание

1. Въведение

Съгласно член 31, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2019/125 от 16 януари 2019 г. относно търговията с някои стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел изпълнение на смъртно наказание, изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отношение или наказание[(1)] Комисията представя на Европейския парламент годишен доклад относно работата, проверките и консултациите на координационната група за борба с изтезанията. Докладът не трябва да накърнява търговските интереси на физически или юридически лица.

Настоящият доклад предоставя информация за дейностите на координационната група за борба с изтезанията през 2020 г.

2. Регулаторна рамка

С регламента се цели предотвратяването на смъртното наказание, от една страна, и на изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отношение или наказание в държави извън ЕС, от друга страна, чрез ограничаването на търговията с някои стоки. В регламента се прави разграничение между:

- стоки, които по своята същност служат за насилие и с които изобщо не трябва да се търгува (приложение II), и
- стоки, които могат да имат законна употреба, като например оборудването, използвано за целите на правоприлагането (приложение III), и стоките с терапевтична употреба (приложение IV).

Търговията със стоки, изброени в приложения III и IV, подлежи на определени ограничения. С регламента по-специално:

i. се забранява вносът, износът и транзитът във, от или през ЕС на стоки, изброени в приложение II, които нямат друго практическо предназначение освен употребата им с цел изпълнение на смъртно наказание или с цел изтезания. С него се забранява също така предоставянето на техническа помощ по отношение на такива стоки, включително обучение как да бъдат използвани. Забранява се и рекламирането на такива стоки в печатни издания, в интернет или по телевизията или радиото, както и излагането или предлагането им за продажба на изложение или панаир;

ii. се изисква предварително разрешение за всеки отделен случай за износ на стоки, изброени в приложение III, които биха могли да бъдат използвани с цел прилагане на смъртно наказание или изтезания, но могат да имат друга, законна употреба (например за целите на правоприлагането). Предварително разрешение за износ се изисква и по отношение на предоставянето на техническа помощ или на предоставянето на брокерски услуги, свързани с тази категория стоки. В приложение III не са обхванати:

   а) огнестрелните оръжия, които са предмет на Регламент (ЕС) № 258/2012[(2)];

---

(1) ОВ L 30, 31.1.2019 г., стр. 1. След като беше изменян няколко пъти, Регламент (ЕО) № 1236/2005 на Съвета от 27 юни 2005 г. относно търговията с някои стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел прилагане на смъртно наказание, изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание (ОВ L 200, 30.7.2005 г., стр. 1) впоследствие беше кодифициран като Регламент (ЕС) 2019/125.

(2) Регламент (ЕС) № 258/2012 от 14 март 2012 г. за изпълнение на член 10 от Протокола на Организацията на обединените нации срещу незаконното производство и трафика с огнестрелни

б) изделията с двойна употреба, контролирани съгласно Регламент (ЕС) 2021/821[3]; или

в) стоките, които са предмет на разпоредбите на Обща позиция 2008/944/ОВППС на Съвета[4]; и

iii. се регламентира търговията с химикали и фармацевтични вещества (приложение IV), които биха могли да се използват с цел изпълнение на смъртно наказание (например чрез поставянето на инжекция със смъртоносна доза). Беше въведено конкретно разрешително с лиценз (генерално разрешение на Съюза за износ), с което да се контролира износът на такива анестетични химикали и да се предотвратява тяхното прехвърляне за употреба с цел екзекутиране чрез поставянето на инжекция със смъртоносна доза, без да се ограничава търговията с тях за медицински, ветеринарни или други законни цели.

3. Дейности на координационната група за борба с изтезанията

Координационната група за борба с изтезанията бе създадена съгласно Регламент (ЕС) 2016/2134 на Европейския парламент и на Съвета[5], за да разглежда въпроси, свързани с прилагането на Регламента за борба с изтезанията.

Тя служи като средище за експертите от държавите членки и за Комисията за обмен на информация относно административни практики и за обсъждане на въпроси, свързани с тълкуването на регламента, технически въпроси във връзка с изброените стоки, промени, свързани с регламента, и други въпроси, които могат да възникнат. При изготвянето на делегирани актове Комисията също се консултира с групата в съответствие с Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество[6].

През 2020 г. координационната група за борба с изтезанията проведе едно заседание във виртуален формат — на 12 октомври, с цел обмен на информация по редица обобщени по-долу въпроси във връзка с прилагането на регламента.

3.1. Развития във връзка с основния акт

Комисията информира координационната група за борба с изтезанията за плановете за делегиран акт за изменение на регламента, а след това се консултира с нея във връзка с проекта на посочения делегиран акт — приложение I (компетентни органи на държавите членки) и приложение V, част 2 (местоназначения, за които се прилага

оръжия, техните части и компоненти и боеприпаси, допълващ Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу транснационалната организирана престъпност („Протокол за огнестрелните оръжия“), и за установяване на разрешения за износа и мерки за вноса и транзита на огнестрелни оръжия, техни части и компоненти и боеприпаси (ОВ L 94, 30.3.2012 г., стр. 1).

[3] Регламент (ЕС) 2021/821 от 20 май 2021 г. за въвеждане на режим на Съюза за контрол на износа, брокерската дейност, техническата помощ, транзита и трансфера на изделия с двойна употреба (преработен текст) (ОВ L 206, 11.6.2021 г, стр. 1).

[4] Обща позиция 2008/944/ОВППС на Съвета, определяща общи правила за режим на контрол върху износа на военни технологии и оборудване (ОВ L 335, 13.12.2008 г., стр. 99).

[5] Регламент (ЕС) 2016/2134 на Европейския парламент и на Съвета от 23 ноември 2016 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1236/2005 на Съвета относно търговията с някои стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел прилагане на смъртно наказание, изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание (ОВ L 338, 13.12.2016 г., стр. 1).

[6] ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

генералното разрешение на Съюза за износ) — за да се вземе предвид оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС[7]).

3.2. Търговска информация: докладване на данните

Комисията представи актуалното състояние на годишния доклад, посочен в член 26, параграф 3, и по-специално данните, които възнамерява да използва. Тя също така информира координационната група за борба с изтезанията за намерението си да актуализира формуляра за докладване, за да включи по-широк набор от данни, при подготовката на следващия доклад.

3.3. Преразглеждане на Регламент (ЕС) 2019/125

Комисията представи доклад за извършения от нея преглед на Регламент (ЕС) 2019/125 с основните си констатации и заключения[8]). В доклада се прави цялостна оценка на регламента, като се оценяват неговото въздействие, влияние на световно равнище, предизвикателства и възможности. В него се очертават по-нататъшни действия за повишаване на ефективността на регламента и за гарантиране, че той продължава да има важен принос в борбата срещу изтезанията и смъртното наказание.

Комисията включи компетентните органи на държавите членки в процеса на преразглеждане, по-специално чрез въпроси за оценка и виртуален семинар (14 май 2020 г.). Целта на семинара беше да се събере пряка обратна информация и да се изслушат мненията и идеите на заинтересованите страни относно начините за повишаване на ефективността на регламента. Беше проведен балансиран и оживен обмен на мнения по различните теми, които бяха предложени за улесняване на дискусията. Участваха представители на 16 компетентни органа на ЕС, организации на гражданското общество и международни организации, както и други експерти.

3.4. Търговия без стоки, използвани за изтезания — промени на регионално и международно равнище

Координационната група за борба с изтезанията послужи като платформа за обмен на информация и за повишаване на осведомеността относно промените на регионално и международно равнище, с особено внимание към доклада на генералния секретар на ООН, озаглавен *„Към търговия без стоки, използвани за изтезания: проучване на осъществимостта, обхвата и параметрите на евентуални общи международни стандарти“*[9]), в който се признава, че общите международни стандарти биха могли да доведат до по-ефективно регулиране в тази област. Като следваща стъпка ООН ще създаде група от правителствени експерти, които да продължат работата въз основа на доклада.

Координационната група за борба с изтезанията беше информирана и за работата по препоръка на Съвета на Европа[10]) за създаване на рамка, позволяваща на държавите —

---

[7] Разпоредбите на регламента се прилагат спрямо Обединеното кралство и на негова територия по отношение на Северна Ирландия в съответствие с член 5, параграф 4 от Протокола за Ирландия/Северна Ирландия към Споразумението за оттегляне, разглеждан във връзка с точка 47 от приложение 2 към посочения протокол.

[8] COM(2020) 343 final, 30.7.2020 г.

[9] Доклад на генералния секретар A/74/969 от 28 юли 2020 г.

[10] Препоръка CM/Rec(2021)2 на Комитета на министрите към държавите членки относно мерки срещу търговията със стоки, използвани за смъртно наказание, изтезания и други форми на жестоко,

членки на Съвета на Европа, да регулират по-ефективно търговията със стоки, които биха могли да бъдат използвани с цел прилагане на смъртно наказание, изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне.

нечовешко и унизително отнасяне или наказание (приета на 31 март 2021 г. на 1 400-ото заседание на заместник-министрите).